

ОХОРОННІ КАТЕГОРІЇ КАЖАНІВ СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Ігор Загороднюк

Інститут зоології НАН України (Київ)

Zagorodniuk I. Protected Categories for East European Bats. — Review of the East-European bats in the context of their protected status. Protected categories, that are stipulated by the "Red data book of Ukraine" (1994) and "Red data book of European vertebrates" (1997), as well as proposed by 4th "Theriological school" (1997), are listed and compared. It is judged, that the vulnerable groups are phylogenetically most ancient, that adhered to underground roosts. The end of the taxonomic list consists of abundant species from the supergenus *Vespertilio* (sensu lato), which demonstrate propensity to synanthropic habitats.

Позначення «червоних» списків

Проаналізовано 4 «червоні» списки. Нижче подано зведену таблицю щодо охоронних категорій кажанів фауни України.

ЧКУ – категорії згідно з останнім виданням "Червона книга України. Тваринний світ" (1994).

Шк4 – зміна та уточнення існуючих категорій згідно з результатами дискусії "Червона книга 2000" на 4 Теріологічній школі (Загороднюк та ін., 1998).

ЄЧК – охоронні категорії згідно з проектом "Червона книга Європейських хребетних" (1997). "Red data book of European vertebrates": the List 2 – "Globally threatened non-endemics"; the List 3 – "Species of special European concern". Використано нові категорії IUCN (1994).

БД2 – охоронний статус згідно з Додатком 2 (A2: species of special concern) до Бернської угоди (1979).

Таблиця 2. Кажани Східної Європи та їх охоронний статус за різними зведеннями [Bats from the Eastern Europe and their protected status according to different sources]

№	Назва українська – Назва латинська	ЧКУ	Шк4	ЄЧК	ЗТ96	БД2
1.	<i>Rhinolophus hipposideros</i> – Підковоніс малий	2	2	VU	5	+
2.	<i>R. euriatale</i> – Підковоніс південний	–	–	VU	–	+
3.	<i>R. ferrumequinum</i> – Підковоніс великий	2	1	–	3	+
4.	<i>Miniopterus schreibersii</i> – Довгокрилець зв.	2	0	List3	5	+
5.	<i>Myotis blythii</i> – Нічниця гостровуха	–	–		4	+
6.	<i>Myotis myotis</i> – Нічниця велика	–	–		5	+
7.	<i>Leuconoe bechsteini</i> – Нічниця довговуха	3	2	VU	2	+
8.	<i>Leuconoe nattereri</i> – Нічниця війчаста	3	3		1	+
9.	<i>Leuconoe dasycneme</i> – Нічниця ставкова	3	2	VU	1	+
10.	<i>Leuconoe daubentonii</i> – Нічниця водяна	–	–		5	+
11.	<i>Leuconoe brandti</i> – Нічниця Брандта	–	–		–	+
12.	<i>Leuconoe mystacinus</i> – Нічниця вусата	–	3		4*	+
13.	<i>Leuconoe capaccini</i> – Нічниця середземна	–	–	VU	–	+
14.	<i>Leuconoe emarginatus</i> – Нічниця триколірна	3	2	VU	1	+
15.	<i>Plecotus auritus</i> – Вухань звичайний	–	4		5	+
16.	<i>Plecotus austriacus</i> – Вухань сирій	–	4		1	+
17.	<i>Barbastella barbastellus</i> – Широковух звич.	3	3	VU	5	+
18.	<i>Nyctalus leisleri</i> – Вечірниця мала	3	2		3	+
19.	<i>Nyctalus noctula</i> – Вечірниця руда	–	–		4	+
20.	<i>Nyctalus lasiopterus</i> – Вечірниця велика	3	2		1	+
21.	<i>Pipistrellus pipistrellus</i> – Нетопир-карлик	–	–		4	–
22.	<i>Pipistrellus nathusii</i> – Нетопир лісовий	–	–		4	+
23.	<i>Pipistrellus kuhli</i> – Нетопир середземний	3	2	List3	2	+
24.	<i>Pipistrellus savii</i> – Нетопир лиликовидний	3	2		2	+
25.	<i>Eptesicus serotinus</i> – Кажан пізній	–	–		5	+
26.	<i>Eptesicus nilssoni</i> – Кажан північний	–	3		2	+
27.	<i>Vespertilio murinus</i> – Лилик двоколірний	–	3		3	+

Очевидно, що найбільш "червоні" – філогенетично найдавніші групи, групи, що прив'язані до зимовищ у підземних порожнинах та такі, що не демонструють схильності до синантропізму. Види, що розміщені у кінці списку (*Vespertilio sensu lato*), мають протилежні якості.

Література

1. *Загороднюк І., Покинъчерда В., Киселюк О.* Рідкісні види ссавців Карпатського заповідника // Біорізноманіття Карпатського біосферного заповідника. – Київ: Інтерекоцентр, 1997. – С. 242–244.
2. *Загороднюк І.* Каталог рідкісних видів тварин: раритетні категорії та принципи охорони // Біорізноманіття Карпатського біосферного заповідника. – Київ: Інтерекоцентр, 1997. – С. 298–307.
3. *Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі.* Додаток II: Види тварин, що підлягають особливій охороні. – (File "bern-dod.doc").
4. *Червона книга України.* Тваринний світ. – Київ: Укр. енцикл. – 1994. – 464 с.
5. *IUCN Red List Categories prepared by IUCN Species Survival Commission.* – Gland: The World Conservation Union, 1994. – 21 p.
6. *Red data book of European vertebrates (final draft for review: November 28, 1997).* – Strasbourg, 1997. – 154 p.